

Και ο ασκητής θα φιλιωθή με τη ζωή και το γάλα της χαράς ξανά θα πιής
 Νηστευτή κι' ένα κρασί θα σε μεθύση
 Κι' ο Κελτός κι' ο Γότθος κι' ο Αλαμάνος
 Κάθε βάρβαρος μ' εμάς θ' αναγαλιάση
 Ρασοφόροι και ποντίφηκες θα προσπέσουνε στα πόδια της Ελένης
 Και τον κύκνο θα λατρέψουνε του Ευρώτα.

Κωστής Παλαμάς

(Ας μου συγχωρήσουν οι φιλόλογοι, ίσως κάποια μικρή παρέκκλιση από τους στίχους του ποιητή στον Δωδεκάλογο του Γύφτου, μιας και γράφτηκαν από μνήμης).

Φέτος είναι έτος Αριστοτέλη με πλείστες όσες εκδηλώσεις προς τιμήν του μεγάλου φιλόσοφου και πανεπιστήμονα. Σχεδόν σε κάθε επιστήμη, στα διδακτικά συγγράμματα, η πρώτη αναφορά κατά κανόνα γίνεται στον θεμελιωτή της, τον Αριστοτέλη.

Κουβαλάμε λοιπόν στους ώμους μας το φορτίο ενός παρελθόντος που είναι πολύ βαρύ. Ο Δυτικός πολιτισμός έχει τις ρίζες του στους αρχαίους προγόνους μας. Σήμερα όμως ζούμε μια μεταβατική περίοδο. Μια περίοδο κρίσης αξιών. Αύριο, τίποτε στον κόσμο δεν θα είναι το ίδιο με σήμερα. Μα μήπως πάντοτε αυτό δεν γινόταν; Αλλαγή της οπτικής γωνίας που βλέπουμε το τοπίο.

Πόσο αλλάζουμε εμείς τη θέση μας και πόσο αλλάζει το τοπίο; Και πώς αλλάζοντας το τοπίο αλλάζει κι' εμάς τους ίδιους; Θα απομακρυνθούμε άραγε από τα ιδανικά της ελεύθερης έκφρασης και της δικαιοσύνης βλέποντας γύρω μας ένα τοπίο όπου η ενημέρωση δεν είναι απλά και μόνο ελεγχόμενη (η πρόσφατη λυσσαλέα διαπάλη παλιών και νέων συμφερόντων το δείχνει) αλλά απόλυτα ελεγχόμενη αφού η αλήθεια χάνεται μέσα από την πολυφωνία των μέσων, των media, όπου η κάθε μία μικρή φωνή, έχει σαν προνόμιο, την ελευθερία λόγου (όπου την έχει) αλλά και προβολή, όση έχει ένας ψύλλος στ' άχυρα! Προβάλλονται και ακούγονται οι φωνές που υποστηρίζονται από ισχυρά οικονομικά και άλλα συμφέροντα και ακολουθούν την κατεύθυνσή τους. Όσο για το περί δικαίου αίσθημα ούτε λόγος. Ο καθένας έχει αυτό το περί δικαίου αίσθημα που του σερβίρουν οι μεγάλοι πυλώνες της ενημέρωσης και υπάρχουν όλες οι επιλογές για να διαλέξει.

Κάπως έτσι πάει το πράγμα και είναι μάλλον εμφανές στα εσωτερικά μας εν Ελλάδι αλλά και αλλού. Έτσι λοιπόν, συντασσόμαστε στις γραμμές που μας βάζουν. Όποιος είναι εκτός γραμμής (οποιασδήποτε γραμμής) διεκδικεί τον τίτλο του φαιδρού, του περιεργου, του γραφικού. Τι γίνεται όμως όταν η μια γραμμή προσπαθεί να διαλύσει την άλλη; Τότε η υπόθεση μπορεί να λάβει διαστάσεις γελοίου έως και τραγικού. Συγκεκριμένα στην δική μας την περίπτωση, όσο οι ντόπιοι ομαδάρχες προσπαθούσαν να μας στοιχίσουν στις γραμμές τους, το πράγμα είχε απλά την αίσθηση της γελοιοτητας. Όταν όμως, εδώ κι' έξι χρόνια περίπου, μας ήρθαν και ξένοι ομαδάρχες, το πράγμα άρχισε στην αρχή να γίνεται τραγέλαφος και τώρα τείνει να γίνει τραγικό. Υπάρχουν όμως και χειρότερα, αρκεί να ρίξουμε μια ματιά στη γειτονιά μας, προς τα ανατολικά. Εκεί, βλέποντας τον ανθρώπινο πόνο, την δυστυχία, την καταστροφή ακόμη και μνημείων πολιτισμού, αντιλαμβάνεται κανείς πόσο μεγάλη είναι η υπόθεση της ενημέρωσης και της κινητοποίησης των μαζών μέσω μηνυμάτων που διαχέουν αυτοί που κρατούν τα κλειδιά της ενημέρωσης και πώς τις ξεσηκώνουν αυτές τις μάζες, στη διάπραξη ανοσιουργημάτων. Διαχρονικά στην ιστορία, αυτές οι πράξεις δεν έχουν ταυτότητα φυλετική ή θρησκευτική ή οποιαδήποτε άλλη. Αρκεί να αναλογιστούμε ότι η μεγαλύτερη πολιτισμική απώλεια ανά τους αιώνες, έγινε με την καταστροφή της βιβλιοθήκης της Αλεξάνδρειας από θρησκευτική μισαλλοδοξία.

Ανήκουμε λοιπόν όλοι, ή σχεδόν όλοι, από την άποψη της ενημέρωσης σε τρεις βασικές κατηγορίες: Σ' αυτούς που εμπνέονται και παράγουν μηνύματα, σ' αυτούς που μεταβιβάζουν μηνύματα και σ' αυτούς που εκτελούν μηνύματα ή όπως έγραφε κάποιος τον προπερασμένο αιώνα, "θέλεις να μεγαλώσεις, να δεκαπλασιαστείς, να εκατονταπλασιαστείς, να αποκτήσεις απογόνους; Αναζήτησε μηδενικά." Ας προσπαθήσουμε λοιπόν που και που, να βάζουμε και καμιά υποδιαστολή

για να μην μεγαλώνουν ορισμένοι τόσο, μα τόσο πολύ. Οι σοφοί αρχαίοι μας πρόγονοι και σ' αυτό ακόμη είχαν βρει τη λύση με τους εξοστρακισμούς ακόμη και καθόλα έντιμων και αξιοπρεπών ανδρών, όταν θεωρούσαν ότι η δύναμη που αποκτούσαν μπορούσε να απειλήσει την δημοκρατία.

Σήμερα όμως, η δημοκρατία, απειλείται από την πολυπλοκότητα των κοινωνικών σχέσεων και όσο και αν φανεί περίεργο, και από τη διάκριση των εξουσιών που όλοι πίνουμε νερό στο όνομά της και που μόνο στην υπέρβαση των εξουσιών της κάθε εξουσίας χωριστά, οδηγεί. Άλλωστε, μετά την έλευση των ξένων ομαδαρχών μας, καλύτερα ας μην ομιλούμε για καμιά εξουσία. Και μια και αρχίσαμε με ένα ποίημα ας τελειώσουμε με λίγους στίχους του Αριστοτέλη Βαλαωρίτη, από τον “Φωτεινό”, όπως τους θυμάμαι:

“...τ' αγγόνη του Θεοχάρη

Π' άλλη τροφή δεν έλαβες να φας και να χορτάσης

Για να σου βάψει την καρδιά και να ριζοδοντιάσης

Παρά την έχτρα την παλιά, πούναι θεμελιωμένη,

Σκληρή, πατροπαράδοτη, άφθαρτη, ριζωμένη,

Για κάθε ξένην αφεντιά, βαθειά μεσ' στη γενιά μας,

Εσύ, θελέσι στέκεσαι και βλέπεις τη σπορά μας

Να την πατούν οι αλλόφυλοι και χάσκεις σαν λουρίτης;

Ου να χαθής! Με ντρόπιασες, δεν είσαι Λευκαδίτης”

(Θελέσι έχει την έννοια του υποταχτικού και λουρίτης είναι ένα φίδι).

Φοβάμαι πως θα ψάχνουμε Λευκαδίτη με το φανάρι!